

Buluş Yoluyla Öğretim Yaklaşımının Temel Sanat Eğitimi Alan Öğrencilerin Tutumlarına Etkisi¹ *The Effect of the Discovery Learning Approach on the Basic Art Education Students' Attitude*

Zuhal BAŞBUĞ*

* Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Antalya/Türkiye.

Assoc. Prof., Akdeniz University, Faculty of Fine Arts, Department of Basic Education, Antalya/Turkey.

zuhalbasbug@akdeniz.edu.tr
ORCID: 0000-0001-6856-0432

Makale Bilgisi | Article Information

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi/ Research Article

Geliş Tarihi / Date Received: 17/06/2022

Kabul Tarihi / Date Accepted: 02/09/2022

Yayın Tarihi / Date Published: 30/09/2022

Atf: Başbuğ, Z. (2022). Buluş yoluyla öğretim yaklaşımının temel sanat eğitimi alan öğrencilerin tutumlarına etkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 57, 60 - 73

Citation: Başbuğ, Z. (2022). The effect of discovery learning approach on the basic art education students' attitude, *Van Yüzüncü Yıl University the Journal of Social Sciences Institute*, 57, 60 - 73

Öz

Araştırma, buluş yoluyla öğretim yaklaşımı ilkelerinin çıkış noktası kabul edilerek temel sanat eğitimi dersine uyarlanması, uygulanması ve yapılan uygulama neticesinde ulaşılan bulguların dersin öğretim aşamasında sağlayacağı yararları ve alınabilecek önlemleri ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Araştırmanın çalışma gurubu, 2018-2019 öğretim yılı bahar dönemi içerisinde, Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarım Bölümü 1. Sınıf Öğrencileri oluşturmuştur. Bu öğrencilerden deney ve kontrol olmak üzere iki farklı şube oluşturulmuş, kura ile 17'si deney, 17'si kontrol olmak üzere toplam 34 öğrenciden oluşan çalışma grubu belirlenmiştir. Araştırmanın modeli ön test son test kontrol gruplu deneysel desen olarak belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan tutum ölçeği araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Ölçek geliştirilirken belirlenen maddelerin davranışsal, duyuşsal ve bilişsel unsurları kapsamına olumsuz ve olumlu maddelerin ölçekte eşit biçimde yer almasına dikkat edilmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında deney ve kontrol gruplarına tutum ölçeği ön test olarak uygulanmış, 8 haftalık çalışma sonrasında ise son test olarak ölçeğin uygulaması yapılmıştır. Kontrol ve deney gruplarında tutum ölçeğinden toplanan veriler üzerinde dağılımın normallik varsayımını gerçekleştirdiği gerekçesiyle, parametrik testlerden bağımlı ve bağımsız gruplar için "t" testi yöntemlerinden faydalanılmıştır. Araştırmanın sonuç kısmında, geleneksel yöntemin benimsendiği kontrol grubu ile buluş yoluyla öğretim yaklaşımının benimsendiği deney grubu arasında tutumlar göz önüne alındığında gruplar arasında anlamlı bir ayrım bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Temel sanat eğitimi, buluş, buluş yoluyla öğrenme, tutum.

Abstract

This research is important because the principles of discovery learning technique are accepted as the starting point and they are applied to basic art education lessons. As a result, the data that were obtained will be useful in teaching the lesson. The study group of the research consists of freshmen of Akdeniz University Faculty of Fine Arts Fashion and Textile Design Department. One control group and one experiment group were made. There were 17 students in each group and 34 students in total. The research method was set up as an experimental design with a pretest-posttest control group. The attitude scale used in the research was developed by the researcher. It was important that scale items included behavioral, affective, and cognitive elements and that positive and negative items were placed equally on the scale. In the first phase of the research, the attitude scale was applied to experiment and control groups as a pretest and after an eight-week study, the scale was applied as a posttest. In control and experiment groups, the distribution of the data obtained from the attitude scale realized the normality hypothesis so the "t" test method was used for the groups dependent or independent of the parametric tests. In the result part of the study, the attitudes between the control group, which was applied traditional method, and the experiment group, which was applied the discovery learning technique, were compared and a meaningful difference wasn't found.

Keywords: Basic art education, discovery learning approach, attitude.

¹ Bu makale yazarın "Buluş Yoluyla Öğretim Yaklaşımının Temel Sanat Eğitimi Alan Öğrencilerin Akademik Başarıları ve Tutumlarına Etkisi" adlı Doktora Tezinden üretilmiştir.

Bu araştırmada kullanılan ölçekler ve veriler, Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu tarafından etik kurallara ve ilkelere uygun bulunmuştur. (Evrak Tarih ve Sayısı: 08/01/2019- 77082166-302.08.21)

Giriş

Tutum, insanların belli bir olay veya karşılaşılan duruma karşı yöneliminin belirteci olan ve onu olumlu ya da olumsuz bir davranış göstermeye yönelten bir oluşum olarak açıklanabilir. Diğer bir ifadeyle tutum, hissedilebilen bir olgu değil, davranışa hazırlayıcı bir yönelim, bir his olduğu söylenebilir (Kardaş, 2013).

Tanımlanabilen tutumların ölçülebilirliği söz konusudur. Tutumların ölçümünde en çok benimsenen yaklaşım, tutumların belirlenmesini sağlamak için bir ölçek hazırlanması ve hazırlanan ölçeğin belirlenen hedef kitleye uygulanmasıdır. Tutum ölçekleri, denek grubunun yönelimlerini belirlenmek maksadıyla bir ya da birden çok boyutta tutumunun yönünü ve derecesini ortaya çıkarmak için dijital ortamda veya kağıt kalemle uygulanan bireylerin seçimlerini belirleme araçlarıdır. Bir tutum ölçeği, belirlenmek istenen tutum konusu ile ilgili bir dizi katılım ifadesini kapsar (Topkaya ve Yalın, 2005). Hazırlanan ölçeklerin belli sayıda katılımcı grubuna uygulanmasıyla ortak tutumlar belirlenebilmektedir. Belirlenen tutumların çeşitli tekniklerle analiz edilmesiyle de tutumlar ölçülebilmektedir. Eğitim-öğretimde sıklıkla kullanılan tutum ölçekleri eğitim ortamının düzenlenmesinden öğretim elemanının benimsediği yöntemleri yapılandırmasına kadar pek çok şekilde eğitime hizmet sağlamaktadır. Bu anlamda öğrencinin başarısını ölçmenin yanında tutumlarının da belirlenmesi önemli bir durum olarak kabul edilebilir.

Eğitimin temel hedeflerinden olan istenik davranış değişikliği meydana getirilmesi, ders ortamında öğrenci için verimli ders atmosferi sağlanmasıyla mümkün olabilmektedir. Bu ortamın oluşturulmasıyla da öğrencide olumlu tutumların oluşması beklenebilir. Çetin ve Çetin (2019)'e göre, öğrencilerin öğrenmesine ve öğrenmeye yönelik olumlu veya olumsuz tutum oluşturmasına sebebiyet veren pek çok etmen bulunmaktadır. Öğrenme niteliğinin artırılması ve olumlu tutumların devam etmesinde etkili olabilecek faktörleri göz önünde bulundurulması, program oluşturma ve içerik belirleme planlamalarında önemli etkiye sahiptir. Öğrenme niteliğini olumlu etkileyecek faktörlerin düzenlenerek oluşturulduğu bir eğitim ortamı, değeri ve beraberinde eğitim ortamında öğrenmekten keyif alan, öğrenmenin içerisinde yer almak için çaba sarf eden bireyleri, öğrenme ortamına taşıyacaktır.

Buluş yoluyla öğretimde, öğrenme ortamı içinde değerlendirilen bireylerin, pasif durumdan aktif duruma geçerek, öğrenmeyi sağlayan bileşenlerden biri durumuna gelme olgusudur. Bu felsefenin fikir dinamiği Bruner'dir.

Buluş yoluyla öğretim yaklaşımı, öğrencilerin problemlerle ve tartışmalarla mücadele ederek, deneyler yaparak, nesnelere araştırarak ve işleme tabi tutarak, çevreyle etkileşime girdikleri bir yöntemdir. Bu kuramın altında yatan temel düşünce, öğrencilerin keşfederek öğrendikleri kavramaları daha kolay hatırlamalarının beklenmesidir. Öğretmenler bu kuramı, öğrencilerin ön bilgilere ve bazı deneyimlere sahip olmaları halinde daha başarılı bulmuşlardır (Conway'dan aktaran Ünlü, 2007).

Bu sebeple, buluş yoluyla öğrenmede bireylerin başlangıç aşaması öğrenimlerini incelemeye birlikte yöntemle ilgili tecrübelerini artırmak da etkili olabilir (Özcan ve Türnüklü, 2013, s. 39). Eğitimde belirlenen yöntemlerin deneyimlenmesi ve tekrarlanması ile tecrübe oluşturularak ortamın pozitif ve negatif yönleri üzerinde çalışma imkanını arttırabilir.

Yakışan (2017)'in "ortaokullarda dil bilgisi öğretiminde buluş yoluyla öğretim stratejisinin öğrenci başarısına ve kalıcılığa etkisinin incelenmesi" isimli araştırmasında; "dil bilgisi öğretim sürecinde öğrencilerin bilgileri keşfederek öğrenmesini sağlayan buluş yoluyla öğretim stratejisinin diğer geleneksel yöntemlere göre öğrenci başarısında ve bilgilerin kalıcılığında daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan yola çıkılarak da öğrenciyi öğretim sürecinde aktifleştiren buluş yoluyla öğretim stratejisinden dil bilgisi öğretiminde yararlanılabileceği belirtilmiştir".

Bruner (2009), buluş yoluyla öğretimi şu şekilde ele almaktadır; "öğrenmede en önemli husus öğrenmenin amacının gelecekte bize hizmet etmesidir". Öğrenme insanlığı sadece bir yere götürmemeli; ilerleyen zamanlarda daha ileri kolayca gidilmesi için olanak sağlamalıdır. Geleceğe hizmet ise iki şekilde olmaktadır. Birincisi, birbirine benzer işlerde kendine özgü bir uygulama şekli

geliştirmeye olmaktadır. Bu durum psikologlar tarafından, bireyin kendine özgü bir eğitim transferi olarak adlandırılır. Okulda ya da hayatta ilk olarak öğrenilen bilgiyi yeni öğrenilen bilgiler için kullanmak olarak bir nevi kendiliğinden geliştirilir. Becerilerin transferi noktasında diğer öğrenmelere katkı sağlayacağı söylenebilir. İkinci olarak gelecekteki öğrenmelere hizmet edecek yöntemin, tutumların ve ilkelerin transferi yoluyla daha etkili olacağı düşünülmektedir. Bu kavram özellikle bir becerinin değil, ileride karşılaşılabilecek sorunları ayırt etmek için temel olarak kullanılacak genel bir fikrin öğrenilmesinden ibarettir.

Buluş yoluyla öğrenme yaklaşımında, öğrenme ile düşünme arasında sıkı bir ilişkinin önemi vurgulanmıştır. Özsel öğrenme bireyi düşünmeye alıştıran düşünmeyi sağlayan öğrenme olarak görülmekle birlikte düşünmeyi de beraberinde getirdiği için bir kimsenin daha sonraları öğreneceği konuları zorlanmadan, iki durum arasındaki ilişkiyi kendiliğinden görüp genellemeler yaparak öğrenmesi sağlanmış olur (Kazancı, 1989). Bu durum, buluş yoluyla öğrenme yaklaşımının temel sanat eğitimine uyarlanarak uygulanabilirliğini düşündürmektedir. Sanatsal üretimde buluş yoluyla öğrenmenin prensipleriyle düşünmeye yönlendiren bu süreç özgün üretimi de beraberinde getirmektedir. Sanatsal üretimde iki durum arasındaki ilişkiler sonraki sanatsal üretimdeki yaratıcı üretime zemin hazırlar nitelikte olması beklenebilir. Temel sanat eğitiminde yaratıcılığın geliştirilmesini hedef alan uygulamaları ile buluş yoluyla öğretim yaklaşımının buluşu hedef alan uygulama dinamikleri benzerlik taşımaktadır. Bu anlamda temel sanat eğitimi alan bireylerin buluş yoluyla öğretim yaklaşımı ile ezberden uzak yaratıcı sanatsal üretimler meydana getirmeleri beklenebilir. Tutumların öğrenmedeki etkileri açısından bakıldığında, buluş yoluyla öğretim yaklaşımı sanatın özgürlükçü doğasına uyumlu olması önemli bir durumdur. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımı ile verilen temel sanat eğitimi dersleri ile “öğrencilerin tutumlarında olumlu davranış değişikliği meydana gelebilir” çalışmanın çıkış noktasını oluşturmuştur.

1. Araştırmanın Problemi

Temel Sanat Eğitimi, lisans düzeyinde plastik sanatlar eğitimi alan bireylere temel tasarım elemanlarının ve ilkelerinin öğretilmesini, bunlarla birlikte düşünce ve duygularını yüzeye yansıtma becerilerinin kazandırılmasını amaçlamaktadır. Yükseköğretim kurumlarında verilen Temel Sanat Eğitimi dersinin buluş yoluyla öğretim yaklaşımıyla verilmesinin öğrenci tutumları üzerindeki etkisini belirlemek için ortaya çıkacak sonuçlar araştırma konusunu oluşturmaktadır. Araştırmanın temel problemi “Temel Sanat Eğitimi” Dersinde buluş yoluyla öğretim yaklaşımının öğrenci tutumlarına etkisi nasıldır?” sorusuna cevap aramaktır. Araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1.1. Alt Problemler

1. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulandığı deney grubu öğrencilerinin ön test-son test tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulanmadığı kontrol grubu öğrencilerinin ön test-son test tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulandığı deney grubu öğrencilerinin son test tutum puanları ile buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulanmadığı kontrol grubu öğrencilerinin son test tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, buluş yoluyla öğretim stratejisinin temel sanat eğitimi alanında öğretilip uygulanabilirliğine yönelik tutumları ölçmek ve geleneksel yöntemle temel sanat eğitimi alan öğrencilerin tutumlarına etkisini ölçme amacıyla, nicel araştırma yönteminden faydalanılmıştır. Nicel araştırma dendiğinde, ilk olarak sayılar ve istatistiksel olarak değerlendirmeler akla gelmektedir. İstatistiksel değerlendirmenin yer aldığı çalışmalarda test edilebilir kanıtlar mümkündür. Ayrıca sayma, ölçme, toplama ve betimleme nicel araştırmanın temelini oluşturmaktadır. Nicel yaklaşım, eylem ya da davranışın veriye dönüştürülerek sayısallaştırılmasına denir. Veri sayısallaşabiliyorsa nicel araştırmalar söz konusudur. Nicel araştırmalar, Ne kadar? Ne miktarda? Ne kadar sık? Ne kadar

yaygın? Sorularına yanıt aramaktadır. Dolayısıyla, nicel araştırmalar belli bir süreci içermektedirler (Ersoy, 2013).

“Nicel araştırma; deneme, gözlem ve deneylere dayanılarak yapılan görgül (ampirik) araştırma yaklaşımına ya da gözlem ve ölçmelerin tekrarlanabildiği niceliksel veya sayısal (quantitative) yaklaşımına denmektedir” (Odabaşı’ndan aktaran Yiğit, 2013, s. 22).

Araştırmada Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarım Bölümünde okuyan, 1. sınıf öğrencilerinin almış olduğu, Temel Sanat Eğitimi dersleri ele alınarak, öğrencilerin başarı ve tutumlarını ölçmek amacıyla deneysel desenlerden ön test ve son test kontrol gruplu deneysel desen modeli kullanılmıştır. Bu araştırmada, “Ön test- son test kontrol gruplu deneysel desen (ÖSKD)” kullanılmıştır.

Ön test-son test kontrol gruplu seçkisiz desen olarak da bilinen bu desen (ÖSKD), eğitim ve psikolojide çok sık kullanılan deneysel desenlerden biridir. Çalışmaya başlamadan önce ilk olarak, daha önceden belirlenen denek havuzundan seçkisiz atama ile iki grup oluşturulur. Gruplardan biri deney, diğeri kontrol grubu olarak seçkisiz bir şekilde belirlenir. Daha sonra iki grupta yer alan deneklerin, uygulama öncesinde bağımlı değişkenle ilgili ölçümleri alınır. Uygulama sürecinde ise etkisi test edilen deneysel işlem deney grubuna verilirken kontrol grubuna verilmez. Son olarak gruptaki deneklerin bağımlı değişkene ait ölçümleri aynı araç ya da eş form kullanılarak tekrar elde edilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2010, s. 202).

Çalışma grubu, rastgele A ve B grubu şeklinde kodlanıp ikiye ayrılan aynı sınıfa mensup, iki öğrenci grubu ile oluşturulmuştur. A grubuna kontrol, B grubuna ise deney adı verilmiştir. Gruplardaki değişimler uygulama öncesi ve sonrasında yapılan ölçümlerle tespit edilmiştir. Başarı ve tutum testleri ön test, son test olmak üzere toplam iki kere uygulanmıştır. Çalışmanın başlangıcında, öğrencilerin tamamına ön bilgilerini belirlemek ve iki grup öğrencileri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için başarı ve tutum testi uygulanmıştır. Bu test “ön test” olarak adlandırılmıştır. Çalışmanın sonunda başarı ve tutum testi tekrar uygulanmıştır. Son kez uygulanan bu test ise “son test” olarak adlandırılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma kapsamında çalışma grubunu (N=36), Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarım Bölümünde öğrenim gören 1. sınıf lisans öğrencileri oluşturmuştur. Sınıflarda bulunan öğrenci sayılarının dağılımı, her iki grupta da 17-17 olacak şekilde bölüm başkanlığınca oluşturulmuştur. Hangi grubun deney, hangi grubun kontrol grubu olduğu yansız atama yöntemiyle (random) belirlenmiştir. Deney, B grubu (n=17) ve Kontrol, A grubu (n=17) oluşturulmuştur. Çalışmaya tüm öğrenciler dahil edilmiştir.

Öğrenmenin seviyesinin ve tutumlarının belirlenmesi amacıyla, Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarım Bölümü 1. sınıfta öğrenim gören lisans öğrencileri ile iki farklı öğretim yöntemi uygulanarak çalışma yürütülmüştür. Sekiz (8) hafta boyunca BYÖY ile Temel Sanat Eğitimi öğretim programı deney grubuna (B) uygulanırken; kontrol grubunda (A) ise, Temel Sanat Eğitimi programı geleneksel öğretim yöntemi ile uygulanmıştır. Her iki grupta da çalışma öncesi ve çalışma sonrası testler uygulanarak, ölçümler yapılmıştır. Araştırmada kullanılan deneysel desen, ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen olarak belirlenmiş ve öğrencilerin akademik başarılarındaki, tutumlarındaki değişim her iki yöntem üzerinden incelenmiştir.

Çalışmada kullanılan araştırmanın deseni Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1.

Çalışmada Kullanılan Araştırmanın Deseni

Grup	Ön testler	Öğretim Yöntemi	Son testler
R		Buluş Yoluyla	
G _D	TÖ	Öğretim Yaklaşımı	TÖ
R		Geleneksel Öğretim	
G _K	TÖ	Yöntemi	TÖ

G_D : Deney GrubuG_K : Kontrol Grubu

TÖ : Tutum Ölçeği

2.3. Verilerin Toplanması

Bu çalışmadaki veriler tutum ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Aşağıda bu süreç açıklanmıştır.

2.3.1. Tutum Ölçeği

Tutum ölçekleri; tutumların ölçülmesinde izlenen en popüler yaklaşımdır. Bunlar bireyin bir ya da birçok boyutta tutumunun yönünü ve yoğunluğunu belirlemek için kâğıt-kalemle uygulanan kendi rapor etme araçlarıdır. Bir tutum ölçeği, söz konusu konu ile ilgili bir dizi olumlu ve olumsuz ifadeleri içerir. Tutum ölçekleri arasında en çok kullanılanı ve kabul göreni likert tipi ölçeklerdir (Demirel, 2004, s.163).

2.3.2. Ölçeğin Geliştirilmesi

Araştırmada kullanılan tutum ölçeği araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde alan yazının taranmasının ardından hedef kitleyi oluşturan öğrencilerin konuyla ilişkin görüşleri alınmış ve 58 maddeden oluşan bir madde havuzu hazırlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında maddeler oluşturulurken yazım kurallarına elverişli biçimde maddelerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal unsurları kapsamasına, olumlu ve olumsuz maddelerin taslak ölçek içerisinde eşit dağılımına dikkat edilmiştir. Deneme formunun seçenek skalası “(5) Tamamen katılıyorum”, “(4) Katılıyorum”, “(3) Kısmen katılıyorum”, “(2) Katılmıyorum” ve “(1) Hiç katılmıyorum” şeklinde sıralanmıştır.

Ölçeğin anlaşılabilirliği ve kapsam geçerliliğinin belirlenmesinde alan uzmanlarının, dil uzmanlarının ve ölçme değerlendirme uzmanlarının fikirlerine başvurulmuş ve görüşler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Gerekli düzenlemeler sonrasında 58 maddelik taslak tutum ölçeği pilot uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Geçerlik ve güvenilirlik çalışması için, gerekli izinler alındıktan sonra, Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinde, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim- İş Eğitimi Ana Bilim Dalında, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinde, Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalında taslak tutum ölçeği uygulanmıştır.

2.3.3. Tutum Ölçek Verilerinin Geçerlik Güvenirlik Analizine İlişkin Bulgular

Geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin analizler 285 kişilik çalışma grubu üzerinden elde edilen veri seti üzerinde yapılmıştır. Ölçeğe ilişkin geçerlik ve güvenilirlik analizleri SPSS 21.0 paket programı aracılığıyla yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği ile ilgili olarak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. “Verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek adına Kaiser-Meyer Olkin (KMO)

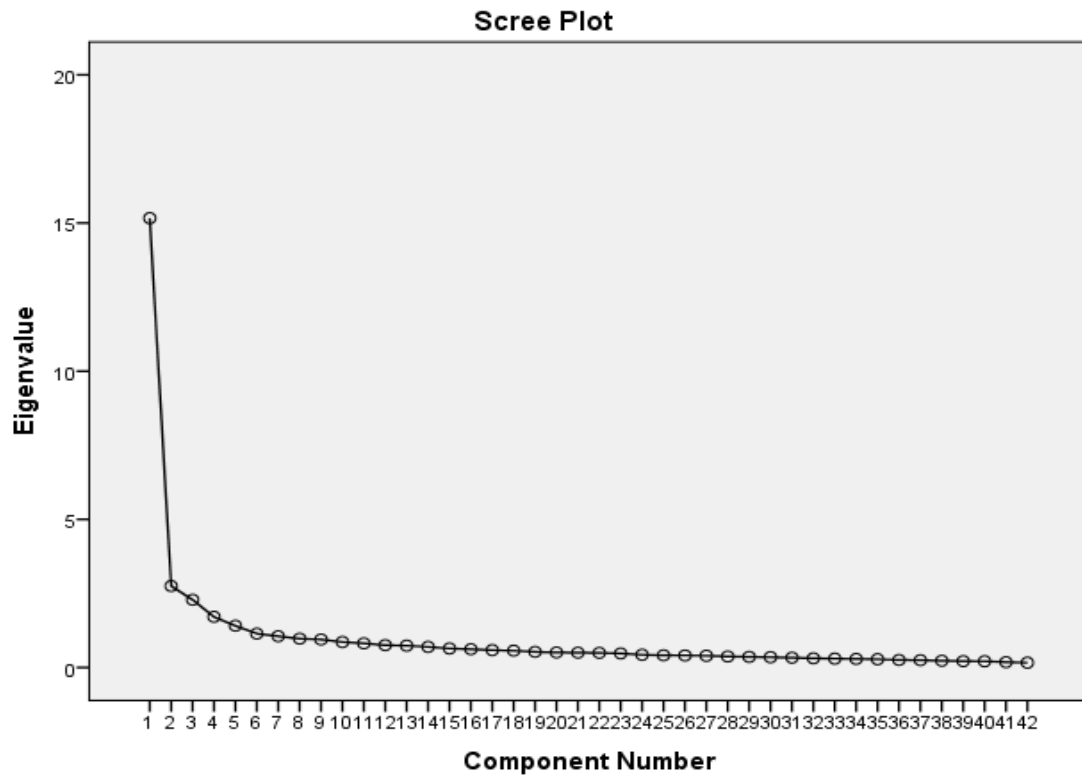
katsayısı ve Barlett Sphericity Testi ve Açımlayıcı Faktör Analizi için varimax dik döndürme yöntemi kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği ile ilgili olarak Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ve madde test toplam korelasyon katsayıları hesaplanmış, bunun yanı sıra testin iç tutarlılığının belirlenmesinde alt-üst %27'lik grup ortalamaları karşılaştırılmıştır” (Büyüköztürk, 2007). Bununla birlikte ölçek alt boyutlarının kendi içinde ve ölçeğin tamamıyla uyumunu açıklayan korelasyon katsayıları ve bu analizlere ek olarak ölçeğin iki eşit yarısı için Spearman-Brown iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır.

2.3.4. Ölçeğin Geçerliğine İlişkin Bulgular

2.3.4.1. Açımlayıcı Faktör Analizi

Uygulama çalışmasından sağlanan verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Spehericity değeri hesaplanmıştır. Analiz sonucunda KMO değeri .94 ve Barlett testi sonucunda Barlett Spehericity değeri [$X^2 = 6624,102$; $p < .001$] olarak bulunmuştur. KMO değerinin minimum .60 olması ve Barlett Sphericity testinin de anlamlı çıkması analiz değerlerinin kabul edilebilirliği açısından önemli görülmektedir (Field, 2013). Faktör yük değerleri için 0.45 değeri esas alınmış, 0.45'in altındaki faktör yük değerleri kapsam dışı tutulmuştur (Seçer, 2015). Döndürme sonrasında özdeğerleri 1'den büyük olan sadece dört faktör dikkate alınmıştır. Dikkate alınan dört faktör'ün toplam varyansı açıklama oranı %52,173'dür. Bu haliyle açıklanan varyans oranı sosyal bilimlerde (%40 ile %60) olması gereken kabul sınırları içerisinde (Tavşancıl, 2014). Yapılan analiz sonucunda ölçek formundaki 17 madde ölçüt değeri ve yapıya uymadığı gerekçesiyle kapsam dışında tutulmuş, ölçeğin nihai formunda 41 madde kalmıştır. Ölçekte kalan 41 tutum maddesi yansıttığı yargılara göre sırasıyla “zevk alma”, “isteksizlik”, “zorlayıcılık” ve “zaman alma” şeklinde adlandırılmıştır. Faktörlerin öz değerlerine göre çizilen Scree Plot Grafiği Şekil 1'de yer almaktadır.

Şekil 1. Ölçeğe ilişkin özdeğer faktör grafiği

Açımlayıcı faktör analizi sonucunda 41 maddeden oluşana ölçek maddelerinin alt boyutlara göre dağılımı, faktör yük değerleri, faktörlerin varyans ve toplam varyans oranları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.

Temel Sanat Eğitimi Dersi Taslak Tutum Ölçeğine İlişkin Madde Faktör Yükleri ve Faktör Varyansları Dağılımı

Maddeler	Faktör I	Faktör II	Faktör III	Faktör IV
Madde 25	,739			
Madde 17	,706			
Madde 9	,699			
Madde 11	,699			
Madde 23	,694			
Madde 1	,691			
Madde 51	,684			
Madde 5	,667			
Madde 55	,637			
Madde 47	,625			
Madde 19	,620			
Madde 13	,610			
Madde 29	,600			
Madde 49	,594			
Madde 45	,565			
Madde 37	,563			
Madde 35	,552			
Madde 53	,547			
Madde 27	,517			
Madde 57	,490			
Madde 39	,489			
Madde 41	,486			
Madde 21	,483			
Madde 24		,768		
Madde 16		,692		
Madde 18		,672		
Madde 26		,670		
Madde 22		,653		
Madde 36			,670	
Madde 10			,656	
Madde 46			,655	
Madde 50			,634	
Madde 54			,590	
Madde 34			,587	
Madde 42			,559	
Madde 52			,528	
Madde 58			,502	
Madde 12				,634
Madde 4				,625
Madde 2				,573
Madde 8				,570
	22,988	11,280	10,961	6,944
			<u>Toplam Varyans</u>	<u>52,173</u>

2.3.5. Ölçeğin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin güvenirligi için ölçeğin bütünü ve alt boyutları için ayrı ayrı Cronbach Alfa güvenirlilik katsayısı ve ölçek maddelerinin her biri için madde test toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Bunun yanısıra alt-üst %27'lik grup ortalama puanları arasındaki farkın manidarlığını belirlemek bu yolla maddelerin ayırt ediciliğine dair bir kanıt elde etmek amacıyla bağımsız gruplar için t-testi yapılmıştır (Büyüköztürk, 2007). Ölçek için yapılan güvenirlilik analizi bulguları Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3.

Güvenirlilik Analizi Sonuçları

Faktör -Madde No	Madde Toplam Korelasyonu	Alt%27-Üst%27 t	Cronbach Alfa İç Tutarlık Katsayısı
Faktör I			,94
Madde 25	,748	17,524***	
Madde 17	,694	16,440***	
Madde 9	,675	13,020***	
Madde 11	,707	15,018***	
Madde 23	,725	16,380***	
Madde 1	,658	9,872***	
Madde 51	,648	12,735***	
Madde 5	,570	10,261***	
Madde 55	,652	12,286***	
Madde 47	,565	11,812***	
Madde 19	,652	10,255***	
Madde 13	,514	13,531***	
Madde 29	,619	12,186***	
Madde 49	,560	9,287***	
Madde 45	,582	7,986***	
Madde 37	,580	9,291***	
Madde 35	,551	9,582***	
Madde 53	,565	10,857***	
Madde 27	,624	10,731***	
Madde 57	,461	9,308***	
Madde 39	,432	7,629***	
Madde 41	,480	8,388***	
Madde 21	,564	10,540***	
Faktör II			,85
Madde 24	,528	8,998***	
Madde 16	,510	7,687***	
Madde 18	,517	7,538***	
Madde 26	,626	9,763***	
Madde 22	,444	7,180***	
Faktör III			,85
Madde 36	,480	9,168***	
Madde 10	,494	9,063***	
Madde 46	,501	8,013***	
Madde 50	,590	11,383***	
Madde 54	,322	5,708***	
Madde 34	,579	12,494***	
Madde 42	,363	6,037***	
Madde 52	,605	10,741***	
Madde 58	,634	13,682***	
Faktör IV			,78
Madde 12	,597	11,046***	
Madde 4	,651	12,672***	
Madde 2	,517	9,539***	
Madde 8	,417	8,034***	
Ölçek Toplam			,94

***P<.001

Tablo gözden geçirildiğinde, ölçeğin tümü ve alt faktörleri için hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları sırasıyla; .94,.85,.85,.78 ve ölçek geneli için 0.94'dür. Ölçek maddeleri ile ilgili olarak hesaplanan madde toplam korelasyonu değerleri 0.32-0,75 arasında değişmektedir. Alt-üst %27'lik grup puan karşılaştırmalarında yapılan t-testi sonuçları ölçekte yer alan tüm maddeler için $P<.001$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Ölçeğin iki eşit yarısı için hesaplanan Spearman-Brown iç tutarlılık katsayısı 0.84'dür. Bu sonuç, ölçekteki bütün maddelerin aynı özelliği ölçtüğü şeklinde yorumlanabilir. Diğer taraftan bir iç tutarlık göstergesi olarak ölçek bütünü ve alt boyutları arasındaki korelasyon değerleri hesaplanmıştır. İlgili bulgular Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4.

Ölçeğin Bütünü ve Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Değerleri

	Ölçek Toplam	Faktör I	Faktör II	Faktör III
Faktör I	,937**	-----		
Faktör II	,742**	,566**	-----	
Faktör III	,798**	,602**	,567**	
Faktör IV	,739	,615	,562	,536

** $P<.01$

Tablo incelendiğinde ölçeğin bütünü ve alt boyutları arasındaki korelasyon değerlerinin 0,54 ile 0,94 arasında ve $\alpha=0.01$ anlamlılık düzeyinde orta ve yüksek düzeyde pozitif ilişki içerisinde oldukları görülmektedir.

Sonuç olarak 41 madde ve dört alt boyuttan oluşan Temel Sanat Eğitimi Dersi tutum ölçeği 18 olumsuz 23 olumlu maddeden oluşmaktadır. Beşli likert tarzında bir seçenek skalasına sahip olan ölçekten alınabilecek en yüksek tutum puanı 205 ve en düşük tutum puanı 41'dir. Ölçekte yer alan 18 olumsuz madde tersten puanlanmaktadır.

3. Bulgular ve Yorum

Araştırmanın genel amaç ve alt amaçları doğrultusunda ölçme araçlarından elde edilen veri seti üzerinde yapılan istatistiksel analizleri için SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarında hem başarı hem de tutum ölçeğinden elde edilen veriler üzerinde çözümün normallik varsayımını tazmin ettiği gerekçesine dayalı olarak parametrik testlerden bağımlı ve bağımsız gruplar için "t testi" tekniklerinden faydalanılmıştır. Analizlerden toplanan sonuçlar tablo haline getirilmek suretiyle yorumlanmıştır.

"Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilere ilişkin demografik ve sayısal bilgiler Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Cinsiyete Göre Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrenci Sayıları

Grup	Kadın	Erkek	Toplam
Deney	15	2	17
Kontrol	14	3	17

Tablo 5'e göre, deney grubundaki toplam 17 öğrencinin 15'i' bayan ve 2'si erkek; kontrol grubundaki toplam 17 öğrencinin 14'ü bayan ve 3'ü erkektir.

Deney ve kontrol gruplarında bulunan toplam 34 öğrencinin tamamı başarı testi ve tutum ölçeğinin ön ve son test uygulamalarında yer almıştır.

3.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Bu bölümde çalışmada yer alan deney ve kontrol gruplarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir; Veri setinin normal dağılıp dağılmadığının incelenmesini ardından araştırmanın alt problemleri doğrultusunda bağımlı ve bağımsız gruplar için “t testi” tekniklerinden yararlanılmıştır.

3.1.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Tutum Testi Ön Test Puanlarına Göre Karşılaştırılması

Deney ve kontrol gruplarının tutum ön test toplam puanları üzerinden gerçekleştirilen “bağımsız gruplar için t testi” sonuçları Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6.

Grupların Genel Ön Test Tutum Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin “t” Testi Sonuçları

Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sd	t	p
BYÖY (Deney Grubu)	17	135,18	10,41	32	,875	,388
Geleneksel Öğretim (Kontrol Grubu)	17	131,71	12,61			

P>0.05

Tablo incelendiğinde deney grubu $\bar{x}=135,18$ ve kontrol gruplarının $\bar{x}=131,71$ ön test tutum puanları arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı gözlenmektedir ($t_{(32)}= 0,875$; $p>0.05$). Bu sonuca dayalı olarak temel sanat eğitimi dersinde öğrencilerin derse yönelik benzer tutum puanına sahip oldukları söylenebilir.

3.2. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Tanımlayıcı Analizler

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin deney grubuna ait başarı ve tutum ön test- son test puan karşılaştırmaları yer almaktadır.

Deney ve kontrol gruplarına uygulanan başarı testi ve tutum ölçeğinden elde edilen puan ortalamalarının grupların kendi içerisindeki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı “bağımlı gruplar için t testi” yöntemi ile incelenmiştir.

3.2.1. Deney Grubu Ön Test ve Son Test Tutum Ölçeği Puanlarına Göre Karşılaştırılması

Deney grubu tutum ön test ve son test puanlarına ilişkin t testi sonuçları tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7.

Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön Test-Son Test Tutum Puanlarına İlişkin “t” Testi Sonuçları

Grup	N	Tutum Ölçeği		ss	Sd	t	p
		Ön test $\bar{x}$	Son test $\bar{x}$				
BYÖY (Deney Grubu)	17	135,17	134,00	14,09	16	,344	,735

Deney grubundaki öğrencilerin tutum ön test puanları ortalaması $\bar{x}= 135,17$ ve tutum son test puanları ortalaması $\bar{x}= 134,00$ ’dır. Bağımlı gruplar için yapılan t testi sonucunda öğrencilerin ön test ve son test tutum puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemektedir ($t_{(16)}= ,344$; $p >.05$). Bu sonuca dayalı olarak deney grubunda uygulanan öğretim yönteminin öğrencilerin tutumlarında bir farklılaştırmaya sebep olmadığı söylenebilir.

3.2.2. Kontrol Grubu Ön Test ve Son Test Tutum Ölçeği Puanlarına Göre Karşılaştırılması

Kontrol grubu tutum ön test ve son test puanlarına ilişkin t testi sonuçları Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8.

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test-Son Test Tutum Puanlarına İlişkin “t” Testi Sonuçları

Grup	N	Tutum Ölçeği		ss	Sd	t	p
		Ön test $\bar{X}$	Son test $\bar{X}$				
Geleneksel Öğretim (Kontrol Grubu)	17	131,71	134,06	19,87	16	,488	,632

Kontrol grubundaki öğrencilerin tutum ön test puanları ortalaması $\bar{X} = 131,71$ ve tutum son test puanları ortalaması $\bar{X} = 134,06$ ’dır. Bağımlı gruplar için yapılan t testi sonucunda öğrencilerin ön test ve son test tutum puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemektedir ($t_{(16)} = ,488$; $p > .05$). Bu sonuca dayalı olarak kontrol grubunda uygulanan öğretim yönteminin öğrencilerin tutumlarında bir farklılaştırmaya sebep olmadığı söylenebilir.

3.3. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Tanımlayıcı Analizler

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin kontrol grubuna ait tutum ön test- son test puan karşılaştırmaları yer almaktadır.

3.3.1. Kontrol Grubu Ön Test ve Son Test Tutum Ölçeği Puanlarına Göre Karşılaştırılması

Kontrol grubu tutum ön test ve son test puanlarına ilişkin t testi sonuçları Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9.

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test-Son Test Tutum Puanlarına İlişkin “t” Testi Sonuçları

Grup	N	Tutum Ölçeği		ss	Sd	t	p
		Ön test $\bar{X}$	Son test $\bar{X}$				
Geleneksel Öğretim (Kontrol Grubu)	17	131,71	134,06	19,87	16	,488	,632

Kontrol grubundaki öğrencilerin tutum ön test puanları ortalaması $\bar{X} = 131,71$ ve tutum son test puanları ortalaması $\bar{X} = 134,06$ ’dır. Bağımlı gruplar için yapılan t testi sonucunda öğrencilerin ön test ve son test tutum puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemektedir ($t_{(16)} = ,488$; $p > .05$). Bu sonuca dayalı olarak kontrol grubunda uygulanan öğretim yönteminin öğrencilerin tutumlarında bir farklılaştırmaya sebep olmadığı söylenebilir.

3.4. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Tanımlayıcı Analizler

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin deney ve kontrol gruplarına ait başarı ve tutum son test puan karşılaştırmaları yer almaktadır.

3.4.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Tutum Ölçek Puanlarına Göre Karşılaştırılması

Buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubu son test tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin "t" testi sonuçları Tablo 10’da verilmektedir.

Tablo 10.

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Tutum Puanlarına İlişkin “t” Testi Sonuçları

Gruplar	N	Başarı test $\bar{x}$	Son ss	Sd	t	p
BYÖY (Deney Grubu)	17	134,00	7,31	32	,875	,986
Geleneksel Öğretim (Kontrol Grubu)	17	134,06	11,82			

Deney grubundaki öğrencilerin tutum son test puanları ortalaması $\bar{x} = 134,00$ ve kontrol grubundaki öğrencilerin tutum son test puanları ortalaması $\bar{x} = 134,06$ 'dır. Bağımsız gruplar için yapılan t testi sonucuna göre öğrencilerin son test puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemektedir ($t_{(32)} = ,875$; $p > 0,05$). Bu sonuçlara dayalı olarak deney grubunda uygulanan buluş yoluyla öğretim yaklaşımının, öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi dersine yönelik tutumlarında bir farklılaşmaya neden olmadığı söylenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Sanatın tarihsel süreçte eğitim programına dahil edilmesiyle birlikte yerini alan ve 21. yüzyıla kadar müfredat bakımından geliştirilen Temel Sanat Eğitimi dersi, sanatçı adaylarına veya sanat eğitimi verecek eğitimci adaylarına, sanatın temel inceliklerini kavratılması açısından büyük öneme sahiptir. Sanatın temelini, temel sanat eğitimiyle verildiği düşüncesinden yola çıkarak, bu dersin bireye sanatın temel dinamik ve prensiplerini öğreten, bunların algılanmasında duyarlı hareketlere geçiren, farklı anlamlar ihtiva eden yapısıyla, sanat eğitimi alan her birey için bir gereklilik olduğu muhakkaktır.

Araştırmamızın, problemini “Temel Sanat Eğitimi Dersinde Buluş Yoluyla Öğretim Yaklaşımının Öğrenci Tutumlarına Etkisi nasıldır?” sorusunun cevabı oluşturmaktadır. Bu problem doğrultusunda belirlenen alt probleme ilişkin şu sonuçlar elde edilmiştir:

1. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulandığı deney grubu öğrencilerinin ön test-son test tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Alt problemine ilişkin elde edilen tutum ölçek verilerine göre, ön test-son test puanlarında anlamlı bir farklılık oluşmadığı ortaya çıkmıştır.

2. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulanmadığı kontrol grubu öğrencilerinin ön test-son test tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Alt problemine ilişkin elde edilen tutum ölçek verilerine göre, ön test-son test puanları arasında anlamlı bir farklılık oluşmamıştır.

3. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulandığı deney grubu öğrencilerinin son test tutum puanları ile buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulanmadığı kontrol grubu öğrencilerinin son test tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Alt problemine ilişkin elde edilen tutum verilerine göre, buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulandığı deney grubu öğrencilerinin tutum puanları ile geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık oluşmamıştır.

Araştırmadaki, tutum ölçek sonuçlarında anlamlı bir değişim gözlenmemesi, araştırma için ayrılan sürenin, tutumların değişimine sebep gösterecek karar uzun olmamasından kaynaklanabilir. Araştırmamızın bu sonucu, Aslantaş (2013), Azar, Presley ve Balkaya (2006) tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarıyla da paralellik göstermektedir. Bu durum, çalışma için ayrılan sürenin yetersizliği ve tutum unsurunun kısa sürelerde yönelimini değiştirmeyecek kadar kapsamlı olması, bu

sonucun çıkmasında etken olabileceği izlenimini oluşturmaktadır. Aslantaş'ın ve diğerlerinin de ifade ettikleri gibi tutumların olumlu ya da olumsuz yönde değişiminin süreye bağlı olduğu düşünülürse bunun için daha uzun bir sürenin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin tutum puanlarında anlamlı bir farklılık olamamasına rağmen, deney grubu öğrencileri, derslerde yapılan uygulamalardan çok keyif aldıklarını genel kültür anlamında ve sanatsal gelişimlerine katkı sağladığını, doğaya ve sanat eserlerine bakış açılarında farklılıklar oluştuğunu belirtmişlerdir.

Buluş yoluyla öğretim yaklaşımıyla işlenen temel sanat eğitimine kaynak teşkil eden sanat nesnesi ve doğayla rengin yapısı, uyumu, dokuların ayırt edilmesi, biçimlerin dengesi, formların hacimleri, nesnelere boyutları konularında insan algısına hitap eden durumlar ortaya çıkmaktadır. Böylece beynin çalışma prensibine katkı sağlarken, estetik düşünce gelişimini ön plana taşımaktadır. Bu nedenle, temel sanat eğitimi sanat eğitiminin en önemli basamağını oluşturan derslerin başında gelmektedir. Bu basamak en verimli şekilde seçilen öğretim yaklaşımlarıyla öğretmenin olumlu katkısını arttıracak bir düzenleme olacaktır. Bu anlamda temel sanat eğitiminin buluş yoluyla öğretim yaklaşımı ile verilmesi öğrenciyi aktif hale getirirken, sorgulayan, araştıran, çözümler üreten, yaratıcılığı gelişmiş bireyler haline gelmelerine katkı sağlayacaktır.

Öneriler

1. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımının uygulandığı araştırmadan elde edilen bulgulara göre; temel sanat eğitiminin nitelik anlamında güçlendirilmesi için, yeni yöntem ve yaklaşımların kullanılması öğrenci kazanımları anlamında olumlu sonuçlar getirebilir. Bu bakımdan temel sanat eğitiminde kullanılan yöntemleri yapılandırılarak, yeniden düzenlenebilir.

2. Buluş yoluyla temel sanat eğitimine yönelik çalışmaların öğrencilerin tutumlarında olumlu etkiler meydana getirmesi açısından iki dönemi de kapsayacak şekilde uygulanması önerilebilir.

3. Öğretici konumundaki sanat eğitimcilerinin buluş yoluyla öğretim yaklaşımını inceleyerek, farklı yöntemlerle öğretimlerini yapılandırmaları, öğretim ortamının öğrenci merkezli bir uygulamaya yönlendirilmesini sağlayabilir.

4. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımından yalnızca temel sanat eğitiminde değil, sanat eğitiminin her alanında kullanılabilirliği ile ilgili çalışmaların artırılması fayda getirebilir. Buluş eyleminin, sanatsal yaratıcılıkla birleştirilerek sentezlenmesiyle, kullanılan öğretim yöntemlerine ışık tutacak ipuçları yakalamak mümkün olabilir. Öğretici konumundaki sanat eğitimcilerinin buluş yoluyla öğretim yaklaşımını inceleyerek, farklı yöntemlerle öğretimlerini yapılandırmaları, öğretim ortamının öğrenci merkezli bir uygulamaya yönlendirilmesini sağlayabilir.

5. Buluş yoluyla öğretim ortamında, hazırlıkların düşünülerek önceden planlanması her öğrenme ortamında olduğu gibi, önemli bir durumdur. Bu planlamalara öğrencilerin dahil edilmesi, öğrencilerin derse olan istek ve ders ile ilgili meraklarını olumlu anlamda etkileyebilir. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımında Bruner (2009), öğrencinin derse olan isteklerinin en büyük motivasyon olduğunu, derse karşı duyulan merak ve ilginin not kaygısından daha büyük motivasyon sağlayıcı olarak görülmesi gerektiğini belirterek eğitimcilere ipuçları sunmuştur. Bu motivasyonun sağlanmasında dersin ilk haftalarında öğrencilerin ilgisini çekecek, yaş gruplarına hitap edecek video ve görsellerle derse olan ilgileri artırılabilir.

6. Buluş yoluyla öğretim yaklaşımının sanat eğitiminde uygulanması ile ilgili çok sayıda çalışma bulunmamaktadır. Bu anlamda araştırmacılara "sanat eğitiminde buluş yoluyla öğretim" ile ilgili çalışmalarının artırılması önerilebilir.

Kaynakça

Aslantaş, S. (2013). İlköğretim 4. sınıf görsel sanatlar dersinde disiplinlerarası yaklaşıma göre yapılan öğretimin öğrencilerin derse ilişkin tutumlarına etkisi. *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, (2), 1-13.

Azar, A., Presley, A.İ. & Balkaya, Ö. (2006). Çoklu zeka kuramına dayalı öğretimin öğrencilerin başarı, tutum, hatırlama ve bilişsel süreç becerilerine etkisi. *H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, (30), 45-54.

- Bruner, J. (2009). *Eğitim süreci* (1. baskı). (T. Öztürk, Çev.) Pegem. (Orijinal çalışma basım tarihi 1960).
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. K., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem.
- Çetin, Ş. ve Çetin, F. (2019). Öğrenmeye yönelik tutum ölçeği (ÖYTÖ) geliştirme çalışması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17 (1), 140-157.
- Demirel, Ö. (2004). *Eğitimde program geliştirme* (7. baskı). Pegem.
- Ersoy, E. (2013). Bilimsel araştırma yöntemleri. S. Baştürk (Ed.). *Nicel araştırma yöntemleri* (s. 339-374) içinde. Vize Yayınları.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. (4nd ed.). Sage.
- Kazancı, O. (1989). *Eğitim psikolojisi kuram ve ilkelerden uygulamaya*. Kazancı Matbaacılık.
- Kardaş, M. N. (2013). İş birlikli öğrenme yönteminin öğretmen adaylarının yazılı anlatım dersine yönelik tutumlarına etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 152- 163.
- Özcan, B. N. ve Türnüklü, E. (2013). Buluş yoluyla öğrenme yönteminin ilköğretim öğrencilerinin geometrik düşünme düzeylerine etkisinin incelemesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(7), 29-45.
- Seçer, İ. (2015). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi*. Anı Yayınları.
- Ünlü, M. (2007). *Problem çözüme ve buluş yoluyla öğretim kuramına göre geliştirilmiş web tabanlı eğitimin öğrenci başarısına etkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Nobel Yayınevi.
- Topkaya, E. Z. ve Yalın M. (2005). Uygulama öğretmenliğine ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi*, 1(1), 14-24.
- Yakışan, O. (2017). *Ortaokullarda dil bilgisi öğretiminde buluş yoluyla öğretim stratejisinin öğrenci başarısına ve kalıcılığa etkisinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Yiğit, B. (2013). Bilimsel araştırma yöntemleri. S. Baştürk (Ed.). *Bilimsel araştırmanın temelleri* (s. 3-31) içinde. Vize Yayınları.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Araştırmacı verilerin toplanmasında, analizinde ve raporlaştırılmasında her türlü etik ilke ve kurala özen gösterdiğini beyan eder.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Makale tek yazarlı olarak hazırlanmıştır.

Çıkar Beyanı

Makalenin hazırlanmasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.